
Zijn vrouwen gevoeliger voor pijn of zijn zij kleinzeriger

19 Maart 2016

Monique Steegers, MD, PhD, FIPP, jPL

Alle **Afbeeldingen** Video's Shopping Nieuws Meer Zoekhulpmiddelen

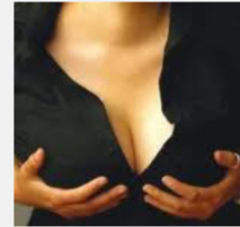
SafeSearch

Deze nascholing is bestemd voor anesthesiologen, verloskundigen en verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten.

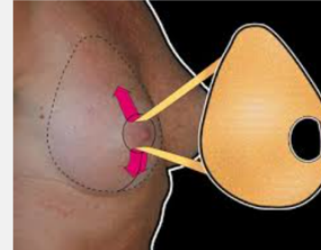
KLIK HIER OM U AAN TE MELDEN!

PIJN & VERSLAVING

Dank aan mijn medewerkers
Academische centrum voor Pijn- en Palliatieve Geneeskunde
Prof dr. G.J.Scheffer – Prof dr. K.Visser

Pluiscampus	Palliatief advies team	Q & O pijn-gelative zorg
Dr. Anthonissen MD, PhD	Dr. S. van der Vliet MD, PhD	Dr. S. van der Vliet MD, PhD
Dr. G. van der Vliet MD, PhD	Dr. J. van der Vliet MD, PhD	Dr. J. van der Vliet MD, PhD
Dr. J. van der Vliet MD, PhD	Dr. K. van der Vliet MD, PhD	Dr. K. van der Vliet MD, PhD
Dr. L. van der Vliet MD, PhD	Dr. M. van der Vliet MD, PhD	Dr. M. van der Vliet MD, PhD
Dr. M. van der Vliet MD, PhD	Dr. N. van der Vliet MD, PhD	Dr. N. van der Vliet MD, PhD
Dr. O. van der Vliet MD, PhD	Dr. P. van der Vliet MD, PhD	Dr. P. van der Vliet MD, PhD
Dr. Q. van der Vliet MD, PhD	Dr. R. van der Vliet MD, PhD	Dr. R. van der Vliet MD, PhD
Dr. S. van der Vliet MD, PhD	Dr. T. van der Vliet MD, PhD	Dr. T. van der Vliet MD, PhD
Dr. U. van der Vliet MD, PhD	Dr. V. van der Vliet MD, PhD	Dr. V. van der Vliet MD, PhD
Dr. W. van der Vliet MD, PhD	Dr. X. van der Vliet MD, PhD	Dr. X. van der Vliet MD, PhD
Dr. Y. van der Vliet MD, PhD	Dr. Z. van der Vliet MD, PhD	Dr. Z. van der Vliet MD, PhD

⋮

<https://www.youtube.com/watch?v=X9DgNWUQJpI>

Even een test

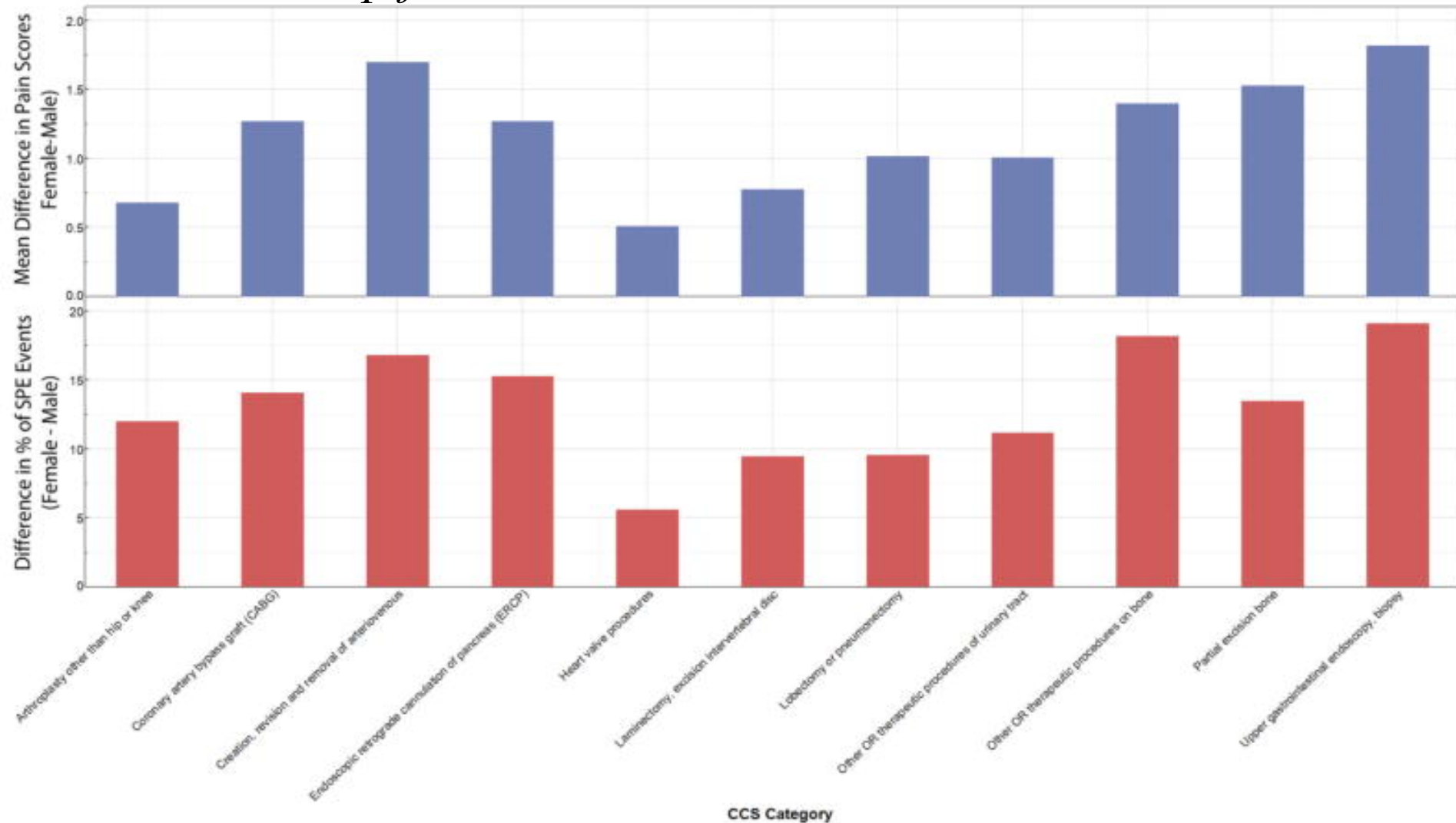
Wie heeft op dit moment pijn of heeft de afgelopen 24 uur pijn ervaren?

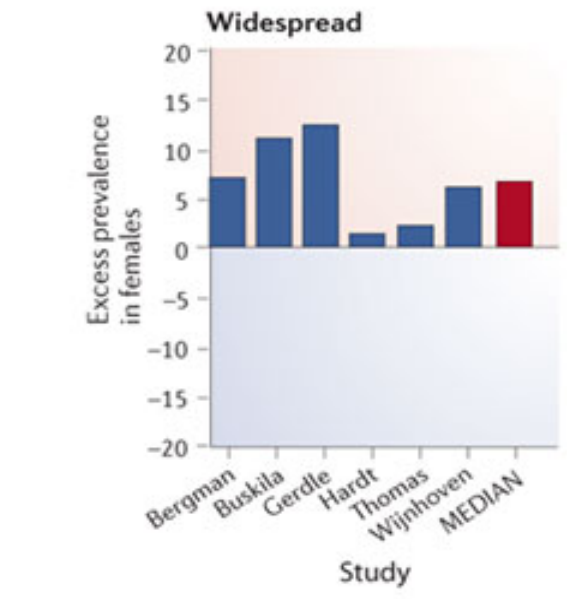
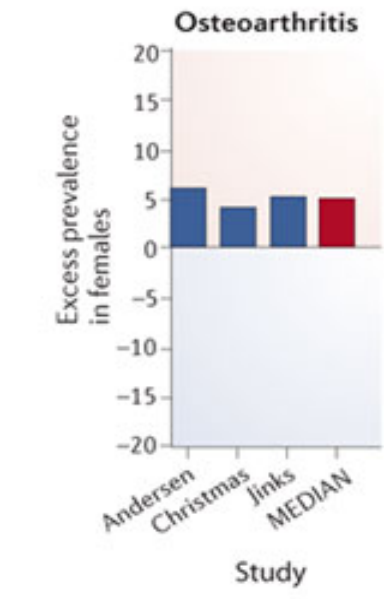
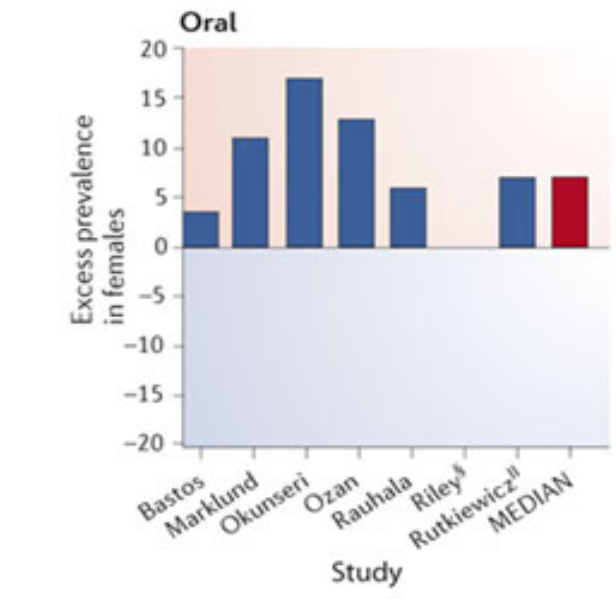
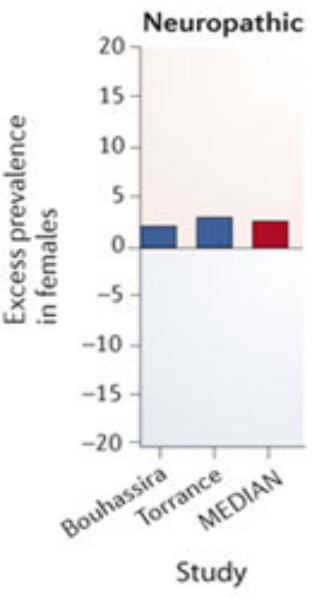
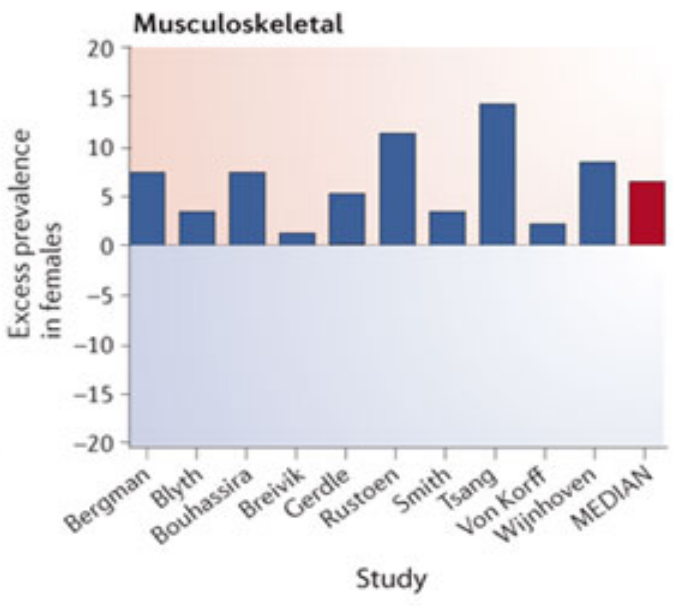
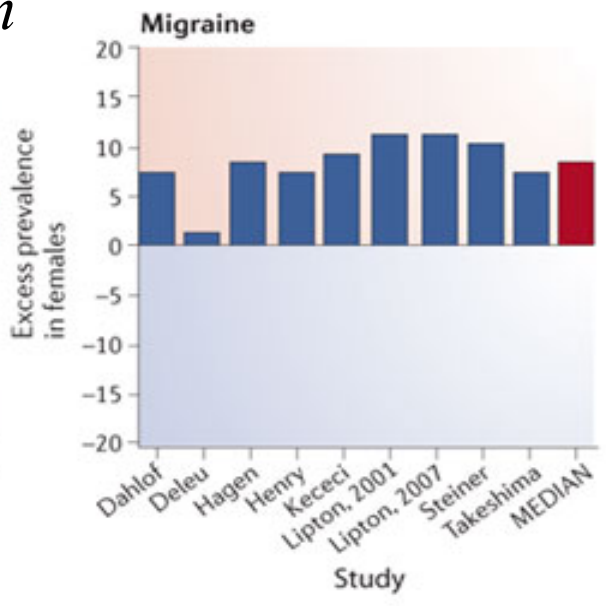
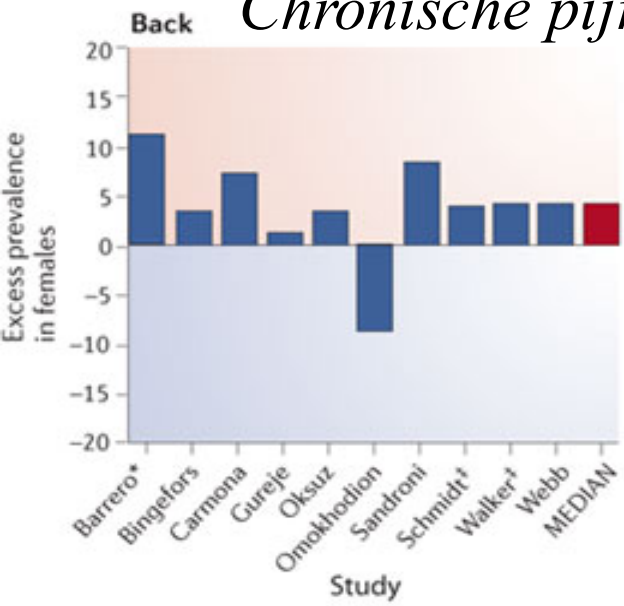
Overzicht

- Klinische pijn (prevalentie en intensiteit)
  - Acute pijn
  - Chronische pijn
  - Vrouw gerelateerde symptomen
- (Dier)-experimentele pijnstudies
- Reactie op pijnbehandeling
- Mechanismen
  - Hormonale factoren
  - Genetische factoren
  - Psychologische factoren

Acute pijn

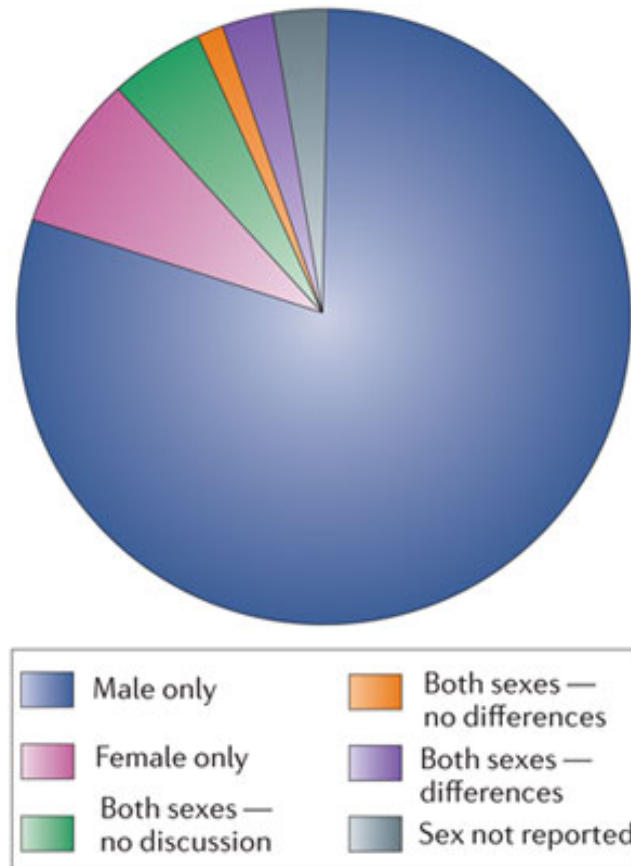
Chronische pijn

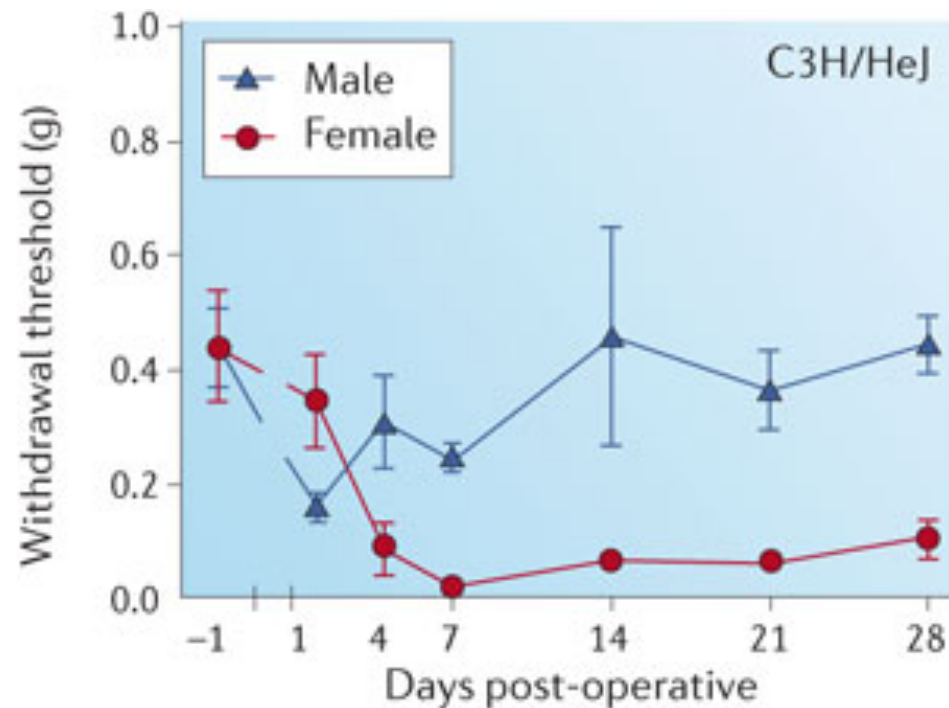

Dierexperimentele studies voor pijn

Nature Reviews | Neuroscience

Toll-like receptor 4 in pijn, geslachts-specifiek

Nature Reviews | Neuroscience

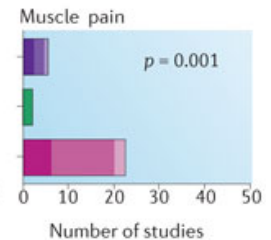
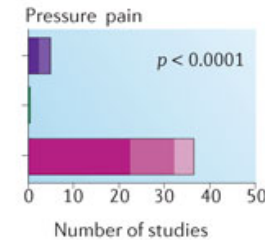
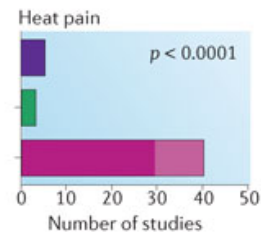
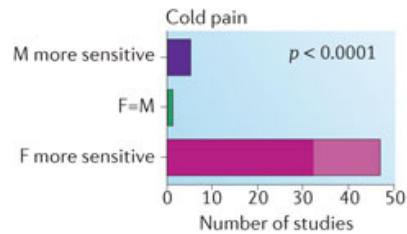
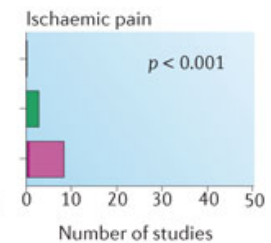
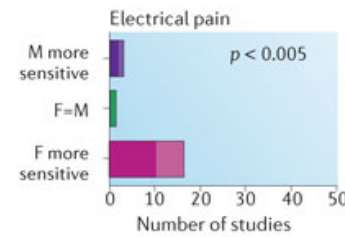
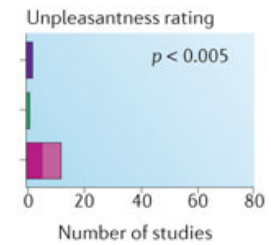
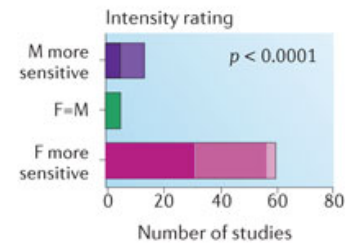
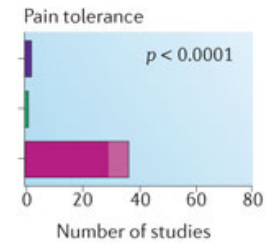
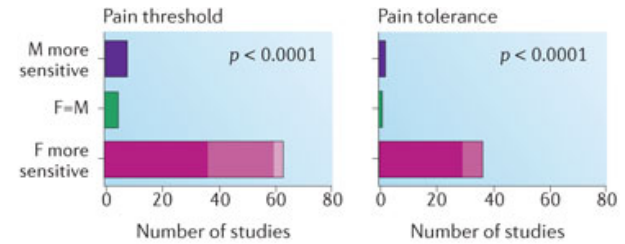

Zijn vrouwen gevoeliger voor pijn?

1. Sociale rol, vrouwen vragen eerder hulp
2. Hogere gevoeligheid voor chronische pijnsyndromen
3. Grotere gevoeligheid voor pijn (lagere pijntolerantie, andere pijnverwerking, genetisch fenomeen etc?)

Experimentele pijn

Mechanismen voor grotere gevoeligheid voor pijn

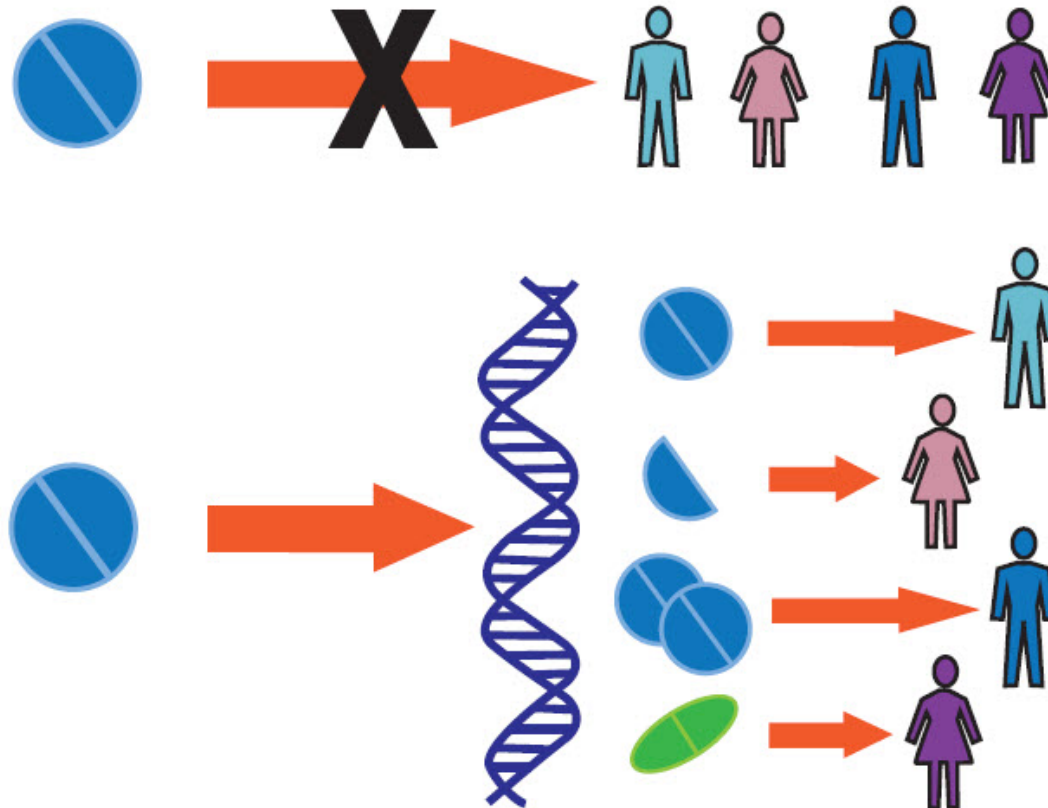
- Hormonale invloeden
  - Testosteron
  - Oestrogenen
  - Progesteron
- Hersenactiviteit verschillend in vrouwen
- Endogene opioïden , descenderende banen
- Psychologisch ander profiel; pijn coping en catastroferen

Pijnbehandeling

- Verschil in de reactie op analgetica
  - Analgetische response op bv opioïden
  - Pharmacodynamiek/farmacokinetiek
- Verschil in reactie op niet medicamenteuze therapie

Personalized medicine

Take home massage

Klinische pijn

- Acute pijn prevalentie lijkt niet verhoogd bij vrouwen
- Chronische pijn wel meer bij vrouwen

Experimentele pijn

- Vrouwen grotere pijngevoeligheid
- Vrouwen vaker een facilitatie ipv inhibitie van het pijnsysteem

Reactie op pijnbehandeling is bij vrouwen anders

Responses op pharmaca en niet pharmaceutische therapie anders

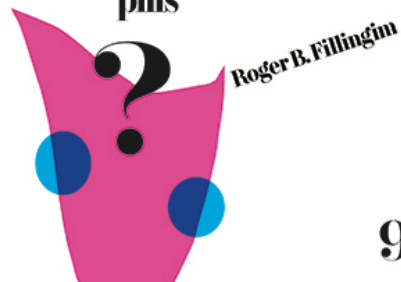
Mechanismen; sex hormonen, endogene opioid functie, genetische factoren,
Pijn coping en catastroferen, vrouwenrol

Vragen?

SEX & Gender Differences in Pain Management

do
we
need
pink
and
blue
pills

9.8